

การศึกษาการคัดเลือกบุคคล เพื่อบรรจุเข้ารับราชการ
ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี

นางพรพิรุณ สุพิชญ์

007077

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคำหลักสูตรปริญญาพาณิชยศาสตรมหาบัณฑิต

แผนกวิชาพาณิชยศาสตร

บัณฑิตวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. ๒๕๒๒

116493246

Ⓜ

A CASE STUDY OF RECRUITMENT AND SELECTION
FOR CHANGWAT UBON RATCHATHANI ADMINISTRATIVE ORGANIZATION

Mrs. Pornpiroon Supich

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Commerce

Department of Commerce

Graduate School

Chulalongkorn University

1979

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การศึกษาการ คัก เลือกบูกกล เพื่อมร จู เซารับราชการ
ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี

โดย

นางพรพิชญ สุพิชญ

แผนกวิชา

พาณิชยศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษา

นายบุญชู พุ่มเจริญ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์จินตนา บุญบังการ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษากาามหลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต

..... *Prasanna Yanna* คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุประคิมรัฐ บุนนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... *Prasanna Yanna* ประธานกรรมการ
(นายเจริญ ปานทอง)

..... *Prasanna Yanna* กรรมการ
(นายบุญชู พุ่มเจริญ)

..... *Prasanna Yanna* กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์จินตนา บุญบังการ)

..... *Prasanna Yanna* กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อารยา อรรถวิฑูรราชกุล)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การศึกษาการคัดเลือกบุคคลเพื่อบรรจุเข้ารับราชการใน
องค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี

ชื่อ

นางพรพิรุณ สุพิชญ์

อาจารย์ที่ปรึกษา

นายบุญชู พุมเจริญ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์จินตนา บุญยงการ

แผนกวิชา

พาณิชยศาสตร์

ปีการศึกษา

๒๕๒๑

บทคัดย่อ

การสรรหาและการคัดเลือกบุคคลเข้าปฏิบัติงานถือว่าเป็นขั้นตอนที่สำคัญที่สุดในการบริหารงานบุคคล เพราะปัจจัยที่จะมีผลให้งานขององค์การใดองค์การหนึ่งบรรลุผลถึงเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ก็คือ "คน" นั่นเอง เมื่อคนเป็นตัวจักรกลที่สำคัญ เช่นนี้ จึงต้องหาวิธีที่จะคัดเลือกให้บุคคลที่มีความรู้ความสามารถที่สุดเข้ามาสร้างความเจริญให้แก่องค์การนั้น ๆ ท่อไป

จุดมุ่งหมายของวิทยานิพนธ์ ภายใต้อำนาจหัวข้อเรื่อง เป็นการศึกษาถึงการสอบแข่งขันอันเป็นวิธีการที่ใช้ในการคัดเลือกบุคคล เพื่อบรรจุเข้ารับราชการในองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี และเพื่อให้ความรู้เป็นไปโดยละเอียด ผู้เขียนจึงศึกษาเฉพาะการสอบแข่งขันในตำแหน่งเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี ระดับ ๑ ซึ่งได้ทำการสอบในระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๑๔ - ๒๕๒๐ จำนวน ๓ ครั้ง คือ ครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๑๔ ครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๒๐ และครั้งที่ ๓ เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๒๐ โดยศึกษาถึงวิธีดำเนินการเกี่ยวกับการสอบว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ มีปัญหาหรือข้อบกพร่องอย่างไรบ้าง มีหนทางแก้ไขปรับปรุงใดหรือไม่ การศึกษาใช้วิธีการแบบ พรรณาวิเคราะห์ (documentary research) โดยรวบรวมข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการ กฎหมาย ระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการสังเกตการณ์จากผลงานที่ได้ปฏิบัติไป และสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง นำมาเป็นแนวทางในการศึกษาวิเคราะห์

ผลจากการศึกษาสรุปได้ว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี ใ้รับมอบอำนาจจากคณะกรรมการข้าราชการส่วนจังหวัด (ก.จ.) ให้ดำเนินการสอบแข่งขัน เพื่อคัดเลือกบุคคลเข้ารับราชการได้โดยตรง ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) กำหนด แต่ในทางปฏิบัติปรากฏว่าการดำเนินงานยังไม่เหมาะสมมีปัญหาและข้อบกพร่องหลายประการ คือ.-

- ๑. การสรรหาบุคคลดำเนินการอยู่ในวงแคบไม่กระจายข่าวให้ทั่วถึง
- ๒. การกำหนดวิชาสอบและการออกข้อสอบยังไม่เหมาะสมตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด
- ๓. หลักเกณฑ์การตัดสินผลการสอบไม่ยืดหยุ่นให้เหมาะสม
- ๔. ปัญหาในเรื่องความล่าช้าในการดำเนินงาน
- ๕. การปฏิบัติกรต่าง ๆ ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด

นอกจากนี้ยังมีปัญหาเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการสอบบางอย่าง ซึ่ง ก.พ. กำหนดไว้ยังไม่รัดกุมเท่าที่ควร ดังนั้น ผู้เขียนจึงได้เสนอแนะวิธีการในการแก้ไขปรับปรุงการดำเนินงานเกี่ยวกับการสอบแข่งขัน ไว้ดังนี้

- ๑. ให้มีการวางแผนและกำหนดระยะเวลาการดำเนินงานแต่ละขั้นตอนไว้ให้แน่นอน เพื่อแก้ปัญหาความล่าช้า
- ๒. ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการสอบให้เข้าใจอย่างแน่ชัด แล้วปฏิบัติตามให้ถูกต้อง
- ๓. จัดวางระบบการสรรหาบุคคลให้กว้างขวาง มีการประชาสัมพันธ์ ทั่วถึง
- ๔. กำหนดวิชาที่สอบและออกข้อสอบให้สอดคล้องกับความรู้ความสามารถที่กำหนดไว้ในมาตรฐานกำหนดตำแหน่งของตำแหน่งนั้น ๆ

ผู้เขียนหวังว่าแนวทางปฏิบัติเหล่านี้จะช่วยให้การสอบแข่งขันขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี ดำเนินไปอย่างถูกต้อง เหมาะสม รวดเร็ว ได้บุคคลที่มีความรู้ความสามารถเข้ามาปฏิบัติงาน และสามารถนำมาปรับใช้กับองค์การบริหารส่วนจังหวัดต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางสำหรับการดำเนินการในอนาคตต่อไป.

Thesis title A Case Study of Recruitment and Selection for
Changwat Ubon Ratchathani Administrative Organization.

Name Mrs. Pornpiroon Supich

Thesis Advisor Mr. Boonchu Pumchareon
 Mrs. Chintana Bunbongkarn

Department Commerce

Academic Year 1978

ABSTRACT

Recruitment and Selection is the most important step of personnel administration. Because of the important factors which made the organization runs efficiency is "men", so it should have a good method to select a right man on the right job.

This thesis is study of the competitive examination in Changwat Ubon Ratchathani Administrative Organization and to make this thesis completly I choose to study the competitive examination for accountant position that happened during 1976 - 1977 for three times, the first at April 22, 1976 the second at April 26, 1977 and the third at June 28, 1977. The objective of this research want to see that the method of the examination runs perfectly or it have some problems and find the way to solve it. The way to study is using documentary research by collects information from various documents, related lows, observation from the result of work and interviewing.

The result of this research may conclude that Changwat Ubon Ratchathani Administrative Organization has responsibility to manage a competitive examination instead of Committee of Provincial Official. Although

using a selection method of Civil Service Commission. In Practically, there are many problems and defects in the competitive examination such as :

1. The recruitment is limited to a small group of people;
2. Subjects selected for examination and examination questions are not appropriate;
3. Standard of evaluation of exam result is not flexible;
4. There is a red-tape in examination operation;
5. Several implementations are not up to the standard.

On top of this, there are some loops in Civil Service Commission method also. So that I will give a suggestion for developing the competitive examination in Changwat Ubon Ratchathani Administrative organization like this:

1. Planning on the examination should be adopted to eliminate the red-tape;
2. All the regulations on the examination must be strictly enforce;
3. Recruitment should be more broadened; information on the recruitment should be more widely distributed;
4. Examination subjects and questions should be relevant to the position classification.

I hope that this suggestion will be guideline for Changwat Ubon Ratchathani Administrative Organization and any other organization to further improvement.

กิติกรรมประกาศ

ในการเขียนวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ ผู้เขียนได้รับความช่วยเหลือในทางต่าง ๆ จากผู้มีพระคุณหลายท่านด้วยกัน โดยเฉพาะ คุณบุญชู พุ่มเจริญ หัวหน้าฝ่ายข้าราชการส่วนจังหวัด สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการส่วนจังหวัด กองปกครองท้องที่ กรมการปกครอง และผู้ช่วยศาสตราจารย์จินตนา บุญบงการ ที่ได้สละเวลารับเป็นอาจารย์ควบคุมวิทยานิพนธ์ ใต้ให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นต่าง ๆ รวมทั้งทราจและแกไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อย่างละเอียดถี่ถ้วน จนเป็นผลให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จขึ้นมา

ผู้มีพระคุณที่ผู้เขียนจะลืมกล่าวถึงเสียมิได้ คือ คุณเจริญ ปานทอง รองปลัดกระทรวงมหาดไทย ที่ได้กรุณาได้รับเป็นประธานสอบวิทยานิพนธ์ของผู้เขียน และให้คำแนะนำต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ และอีกท่านหนึ่ง คือ คุณสายสิทธิ์ พรแก้ว รองผู้ว่าราชการจังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งได้กรุณาตอบข้อซักถามและให้ความคิดเห็นต่าง ๆ ในเรื่องการสอบแข่งขันอันเป็นประโยชน์ต่อผู้เขียนอย่างยิ่ง และผู้เขียนขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์อารยา อรรถภูษิตวราจก คุณณัฏฐา บิยะมาตา คุณนิยม พึ่งสุจริต คุณสงคราม กอสุทธิธีรกุล ที่กรุณาให้คำแนะนำตลอดจนแนวทางแก้ไขปรับปรุงเกี่ยวกับระบบการสอบแข่งขัน

นอกจากนี้ผู้เขียนขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ของสำนักงานเลขาธิการจังหวัด องค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี ทุกท่าน ที่ได้ช่วยเหลือในการค้นหาข้อมูลตลอดจนการพิมพ์วิทยานิพนธ์ออกมาเป็นรูปเล่ม ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

สุดท้ายนี้ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณผู้มีพระคุณอย่างปึงอีก ๒ ท่าน คือ คุณพ่อและคุณแม่ของผู้เขียน ซึ่งเป็นผู้ให้กำลังใจ และตั้งก่อก้อนใหญ่เขียนขยันหมั่นเพียรเล่าเรียนจนสำเร็จ เพื่อความก้าวหน้าของตัวผู้เขียนเอง และเพื่อความภาคภูมิใจของครอบครัวสืบไป.

สารบัญ

บทคัดย่อภาษาไทย
 บทคัดย่อภาษาอังกฤษ
 กิติกรรมประกาศ
 รายการตารางประกอบ
 บทที่

หน้า
 ง
 ๖
 ๗
 ๘

๑. บทนำ	๑
ความสำคัญของเรื่อง	๑
ความมุ่งหมายในการศึกษา	๒
ขอบเขตของการศึกษา	๓
เอกสารและวิธีการศึกษา	๔
ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา	๔
ความหมายของคำที่ใช้และการเสนอเรื่อง	๕
๒. ความเป็นมาขององค์การบริหารส่วนจังหวัด	๘
นโยบายการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนจังหวัด	๘
การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัด	๑๒
- จังหวัด	๑๒
- ผู้ว่าราชการจังหวัด	๑๒
- สภาจังหวัด	๑๔
- กิจการส่วนจังหวัด	๑๕
- การตราข้อบัญญัติจังหวัด	๑๘
- ทรัพย์สินส่วนจังหวัดและการคลัง	๑๘
- ข้าราชการส่วนจังหวัด	๒๐
- การแบ่งส่วนราชการของจังหวัด	๒๐

การจัดตั้งองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี ๒๒

 การแบ่งส่วนราชการขององค์การบริหารส่วนจังหวัด
 อุบลราชธานี ๒๓

 อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของส่วนต่าง ๆ ๒๖

 อัตรากำลังข้าราชการและลูกจ้างขององค์การบริหาร
 ส่วนจังหวัดอุบลราชธานี ๓๖

สรุป ๓๖

๓. การบริหารงานบุคคลขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ๓๘

 ความหมายและหน้าที่ในการบริหารงานบุคคล ๓๘

 การบริหารงานบุคคลของข้าราชการส่วนจังหวัดในส่วนกลาง ๔๑

 คณะกรรมการข้าราชการส่วนจังหวัด (ก.จ.) ๔๑

 คณะกรรมการข้าราชการส่วนจังหวัดวิสามัญ
 (อ.ก.จ.วิสามัญ) ๔๔

 สำนักงานและเจ้าหน้าที่บริหารงานของ ก.จ. ๔๑

 การบริหารงานบุคคลในองค์การบริหารส่วนจังหวัด ๔๔

 คณะกรรมการข้าราชการส่วนจังหวัด (อ.ก.จ.) ๔๔

 อำนาจหน้าที่ของ อ.ก.จ. ๔๔

 หน่วยงานที่ทำหน้าที่ดำเนินการบริหารงานบุคคลขององค์การบริหาร
 ส่วนจังหวัดอุบลราชธานี ๔๖

สรุป ๔๔

๔. การสรรหาและการ คัด เลือกบุคคล เพื่อบรรจุเข้ารับราชการ ๖๐

 ความหมายของการสรรหาและการ คัด เลือกบุคคล ๖๐

 กระบวนการในการสรรหาบุคคล ๖๒

 นโยบายในการสรรหาบุคคล ๖๒

 ระบบในการสรรหา ๖๓

หน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการสรรหาบุคคล	๗๐
การวางแผนในการสรรหาบุคคล	๗๑
แหล่งที่ใช้ในการสรรหาบุคคล	๗๒
การจัดทำใบสมัคร	๗๔
การประกาศรับสมัคร	๗๕
การรับและพิจารณาใบสมัคร	๗๖
กระบวนการในการคัดเลือกบุคคล	๗๗
การสอบและการทดสอบ	๗๗
วัตถุประสงค์ในการสอบ	๗๘
ชนิดของการสอบ	๗๘
การสอบข้อเขียน	๘๐
การสอบภาคปฏิบัติ	๘๔
การตรวจสอบร่างกาย	๘๔
การสอบสัมภาษณ์	๘๕
การคัดเลือกขั้นสุดท้ายในการคัดเลือกบุคคล	๘๘
การบรรจุบุคคลเข้าปฏิบัติงาน	๘๐
การทดลองปฏิบัติราชการ	๘๐
สรุป	๘๑
๕. การคัดเลือกบุคคลเพื่อบรรจุเข้ารับราชการในองค์การบริหารส่วนจังหวัด อุบลราชธานี	๘๒
ระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับการบรรจุบุคคลเข้ารับราชการ	๘๒
การสอบแข่งขัน	๘๒
การคัดเลือก	๘๓
การบรรจุโดยวิธีอื่น ๆ	๘๓
หลักเกณฑ์และวิธีการในการสอบแข่งขัน	๘๔

การดำเนินการสอบแข่งขันขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

อุบลราชธานี	๑๐๐
การรับสมัครสอบแข่งขัน	๑๐๐
การแต่งตั้งคณะกรรมการชุดต่าง ๆ ในการสอบ	๑๒๑
การประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิ์เข้าสอบ	๑๒๔
การกำหนดวัน เวลา สถานที่สอบ และระเบียบเกี่ยวกับการสอบ	๑๒๔
หลักสูตรและมาตรฐานในการสอบ	๑๓๓
เกณฑ์การตัดสินและการประกาศผลสอบ	๑๔๔
การประสานงานกับ ก.จ.	๑๕๔
การบรรจุแต่งตั้งและการทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการ	๑๕๔

สรุป

๖. การฝึกอบรมปฐมนิเทศ

ขั้นตอนในการฝึกอบรม	๑๖๖
ความสำคัญของการปฐมนิเทศ	๑๖๔
ผู้รับผิดชอบในการฝึกอบรมปฐมนิเทศ	๑๖๔
วิธีดำเนินการฝึกอบรมปฐมนิเทศ	๑๗๐
- การฝึกอบรมปฐมนิเทศ เป็นรายบุคคล	๑๗๐
- การฝึกอบรมปฐมนิเทศ เป็นกลุ่ม	๑๗๕
การประเมินผลการฝึกอบรมปฐมนิเทศ	๑๗๔
การปฏิบัติตนของผู้เข้าการปฐมนิเทศ	๑๗๑
การปฐมนิเทศข้าราชการใหม่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด	๑๗๒

สรุป

๗. สรุปและขอเสนอแนะ

บรรณานุกรม	๑๘๕
ภาคผนวก	๒๐๖
ประวัติการศึกษา	๒๑๐

รายการตารางภาพประกอบ

ตารางภาพที่

หน้า

๑. แผนภูมิการแบ่งส่วนราชการ องค์การบริหารส่วนจังหวัด
อุบลราชธานี ๓๕
๒. แผนภูมิการบริหารงานบุคคลของข้าราชการส่วนจังหวัด ๕๒
๓. บันทึกเปรียบเทียบของคปร ระหว่าง
คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.)
คณะกรรมการข้าราชการส่วนจังหวัด (ก.จ.)
คณะกรรมการคุรุสภา (คุรุสภา) ๕๓
๔. แสดงระยะเวลาในการรับสมัครสอบแข่งขันเพื่อบรรจุบุคคล
เข้ารับราชการในองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี ๑๐๔
๕. ใบสมัครสอบแข่งขันตามแบบที่ ก.พ. กำหนด ๑๐๖
๖. ใบสมัครสอบแข่งขันเพื่อบรรจุบุคคลเข้ารับราชการ ๑๑๑
๗. แบบประเมินบุคคล เพื่อพิจารณาความเหมาะสมกับตำแหน่ง ๑๔๔
๘. แสดงระยะเวลาที่ใช้ในการประกาศผลสอบแข่งขัน ขององค์การ
บริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี ๑๕๖
๙. ระยะเวลาดำเนินการ ตามขั้นตอนเพื่อกำหนดเวลาในการประกาศ
ผลสอบ ๑๕๗
๑๐. แบบประเมินผลผู้ทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการ ๑๖๒
๑๑. รายการตรวจสอบของผู้บังคับบัญชา เกี่ยวกับการฝึกอบรมปฐมนิเทศ
ผู้เข้าทำงานใหม่ ๑๗๓
๑๒. แผนภูมิแสดงระบบการฝึกอบรมปฐมนิเทศ ๑๘๐